एतदुत्तरं निराहारइत्यादिपद्यंप्रक्षिप्तमितिकतकस्वरसः ॥ धनहीनः अधमर्णेन धनहीनःकृतोद्विजः उत्तमर्णोयथा स्वधनग्रहणायाधमर्णद्वारिशेते तद्वदहंशये॥यावन्मां मद्वचनमंगीकृत्यप्रतियास्यति अयोध्यामित्यर्थस्तस्य ॥१४॥ सतुभरतः राममवेक्षंतं प्रतीक्षमाणं सुमंत्रंप्रेक्ष्य तदनुरोधात्कुशानयनेविलंबमानमितियावत् ॥ कुशोत्तरं कुशास्तरणं स्वयमेवोपस्थाप्य आस्तीर्य भूमावेवास्थितः ॥ प्रत्युपवेशनमनुष्ठितवानित्यर्थः ॥१५॥ किंकुर्वाणं किमन्याय्यंकुर्वाणं ॥१६॥ ब्राह्मणः धनादिनावियोजितइतिशेषः॥एकपार्श्वेनेति ॥ प्रत्युपवेशधर्मोपलक्षणं॥अनेनक्षत्रियाणामेतत्करणे प्रायश्चित्तमितिसूचितं॥१७॥तस्मादुत्तिष्ठेति ॥१८॥ आसीनएव प्रत्युपविष्टएव॥ नानुशासथ नानुशिष्टेत्यर्थः इतिउवाचेत्यन्वयः॥१९॥काकुत्स्थं रामंप्रति राघवोभवान्भरतः सम्यग्वदतीतिजानीमः॥ एषोपिमहाभागोरामःपितुर्वचसितिष्ठतितदपिसम्यगेव यदेवमतएवेत्यर्थः ॥

निराहारोनिरालोकोधनहीनोयथाद्विजः॥ शयेपुरस्ताच्छालायांयावन्मांप्रतियास्यति॥१४॥ सतुराममवेक्षंतंसुमंत्रंप्रेक्ष्यदुर्मनाः॥ कुशोत्तरमुपस्थाप्यभूमावेवास्थितःस्वयं॥१५॥तमुवाचमहातेजारामोराजर्षिसत्तमः॥ किंमांभरतकुर्वाणंतातप्रत्युपवेक्ष्यसे॥१६॥ ब्राह्मणोह्येकपार्श्वेननरान्त्रोद्धुमिहार्हति॥ नतुमूर्द्धाभिषिक्तानांविधिःप्रत्युपवेशने॥१७॥उत्तिष्ठनरशार्दूलहित्वैतद्दारुणंव्रतं॥ पुरवर्यामितःक्षिप्रमयोध्यांयाहिराघव॥१८॥ आसीनस्त्वेवभरतःपौरजानपदंजनं॥ उवाचसर्वतःप्रेक्ष्यकिमार्येनानुशासथ ॥१९॥ तेतदोचुर्महात्मानंपौरजानपदाजनाः॥ काकुत्स्थमभिजानीमःसम्यग्वदतिराघवः॥ २०॥ एषोपिहिमहाभागःपितुर्वचसितिष्ठति ॥ अतएवनशक्तास्मव्यावर्तयितुमंजसा॥ २१॥ तेषामाज्ञायवचनंरामोवचनमब्रवीत् ॥ एवंनिबोधवचनंसुहृदांधर्मचक्षुषां ॥ २२॥ एतच्चैवोभयंश्रुत्वासम्यक्संपश्यराघव॥ उत्तिष्ठत्वंमहाबाहोमांचस्पृशतथोदकं॥२३॥ अत्रभगवतास्वव्यावर्तननिश्चयेनागतानामपि पौरादीनामंतर्यामिविधयास्वानुकूलवचनप्रयोगः कारितः॥भरतस्यतुयशःख्यापनाय ज्येष्ठेकनिष्ठेनैवंवर्तितव्यमितिलोकव्यवहारबोधनायच तथाप्रवर्तनमितिप्रतिभाति ॥ २० ॥ ॥२१॥रामोवचनमब्रवीदिति भरतंप्रतीतिशेषः॥धर्मचक्षुषां धर्मदर्शिनां निबोध शृणु॥२२॥ उभयंत्वद्विषयंमद्विषयंच वचनंश्रुत्वा संपश्य विचारय विचारेणापिकर्तव्यंनिश्चेतुमशक्तश्चेन्मयोक्तंकुरुइतिशेषः॥तत्स्वोक्तमाह ॥ उत्तिष्ठेति क्षत्रियाविहितप्रत्युपवेशनप्रायश्चित्तमाह मांचस्पृशतथोदकं ॥ उदकस्पर्शआचमनार्थः ॥ २३ ॥